

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

35. Mutuum date, nihil inde sperantes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

Illā sanè initio feruebat, tamen si (vt dixi) venenata & impia. At nunc ille feruor in nostra Anglia & alibi (vt audio) vehementer deferbuit; eiusque loco homiliæ quædam ex codice leguntur. Denique si tot sæculis hic nouus seu Calvinismus seu Lutheranismus templa occuparet, quot à Catholicis occupata fuerunt (quod nunquam futurum aperte in Scripturis promissiones certum nobis faciunt) quis dubitat in altissimum somnum præsentem concionandi ac docendi feruorem non secus desitutum? Non est ergo quòd Calvinus de suis tam feruidis initijs gloriatur, aut aliquem in opere tam longo somnum, tot, inquam, sæculorum, Ecclesiæ Dei obrepisse declamitet.

IN LVCÆ CAP. 6.

35. *Mutuum date, nihil inde sperantes.*

AB omnibus ferè theologis hæc sententia contra vsuras quæ ultra sortem ex mutuo capiuntur, applicatur: vt in ea consilium sit ac præceptum. Consilium quoad mutuum dandum, præceptum verò quoad nihil ultra sortem ex mutuo sperandū: Nihil, inquam, quasi debitum ratione mutui: gratuitam tamè beneficentiam posse sperari: sed tanquā gratuitam, non tanquam debitam, ne & ibi aliqua sit vsura mentalis. Quibusdā tamè visum est, vt post Erasmus Cornelio Iansenio, vsuras hoc loco à Christo directè non interdici, vt pote quæ in veteri lege prohibitæ fuerant. Calvinus ultra progressus ait. *Hæc sententia perperam restricta fuit ad vsu-*

*vsura sub
præcepto
prohibita.*

ras. Rationem adfert, quia hinc *Christus tantum hortatur ad gratuita officia, quia mercenaria nihil gratiae coram Deo habent.* Et hoc ex superiore Christi sermone liquere ait. *Postquam enim exposuit Christus quid impij facere solent, nempe quod mutuuum dant similibus suis, ut paria deinde ab illis recipiant, subiicit quanto plus à suis requirat, nempe ut gratis dent mutuuum.* Eandem rationem sequitur Iansenius, exponens illud *nihil*, nullam similem vicem, aut beneficium aliquod: non quod hoc peccatum sit, sed quod plus à nobis exigit Christus beneficentiae quam quae ab ethnicis praestabatur. Ceterum si haec sola ratio spectetur, sequeretur quoque Christum hoc loco voluisse, ut ne quidem sortem ipsam se recepturum speret qui mutuuum dat. Ethnicos enim mutuuum dantes ipsa sorte contentos fuisse Christus antea dixerat. *Peccatores peccatoribus mutuuum dant, ut recipiant aequalia.* Et sic sensus erit, ut Ethnicorum beneficentiam superemus, *Nihil inde sperantes*, id est, ne quidem sortem ipsam sperantes, aut quasi reddendam expectantes, tamen si reddatur accepturi: alioqui donatio esset, non mutuuum. Non est igitur opus à communi theologorum sententia recedere, quasique cornicum oculos configere. Sensus igitur est: Postquam docuit Christus Ethnicos amicis suis benefacere & mutuuum dare sola sorte contentos, subiungit, *Veruntamen diligite inimicos vestros, benefacite & mutuuum date* (etiam inimicis vestris) *nihil*, id est, nullum lucrum, aut aliquid ultra sortem, *inde*, id est, ratione mutui, *sperantes*, id est, vel ipso solo animo intendentes tanquam debitum: *& erit merces vestra multa.* Sic mutuuum dare etiam ipsis inimicis, consilium est & materia mercedis multae. *Nihil inde sperantes*, praecipuum est quod hinc repetitur, & Ethnicorum exemplo confirmatur.

tur. Sed amplectitur perlibenter Calvinus, quicquid ad veterum Theologorum reprehensionem facere potuit.

IN LVCÆ CAP. 7.

47. *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.*

VARIA est huius loci interpretatio. Aliqui considerantes dilectionem Dei quatenus primæ iustificationis causa est, neque illam præcedens vt dispositio, neque consequens vt perfectio, sed formalis, quia infusio diuinæ gratiæ qua peccator formaliter iustificatur, est ipsa ex parte charitatis infusio; horum verborum sensum valde perplexum reddunt. Secundum illos enim hic est sensus: Dilectio ponitur causa remissionis peccatorum, quia quoad remissionem culpe, est causa perficiens (perfecte enim tollitur inimicitia vbi noua ponitur amicitia) & quoad remissionem pœnæ, est causa meritoria. Charitas enim hoc sensu (aiunt illi) operit multitudinem peccatorum. Sed quum hæc dilectio sit habitus à Deo infusus, Christus autem de illa dilectione loquutus sit quam hæc mulier exercuit, id est, de actuali; tota hæc speculatio à sensu literæ prorsus aliena videretur. Alij sic exponunt: *Remittuntur ei peccata multa: quoniam*, id est, idcirco dilexit multum, vt quadret parabola à Christo propositæ. Sic didacus Stella, de Græco aduerbio *ὄτι* non recte disputans. Rursum alij sic: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit*, id est, quod hinc constat quia dilexit

Dilectio
quomodo
remiss.
peccato-
rum
causa.
1. Sen-
tentia.

2. Sen-
tentia.

3. Sen-
tentia.

K k 3 mul-